

Toeschouwer of deelgenoot

Tussen niet-bewust zijn en bewust-zijn zit een wereld aan facetten. Mensen kunnen elkaar uitmaken voor niet-bewust vanuit een gevoel zelf bewust te zijn. Alleen dat al zet ons in een hokje ten opzichte van elkaar.

Gebeurtenissen die plotseling opkomen of situaties die juist lijken te verglijden van de ene staat in de andere. Vaak is er al een hele omgeving aan voorspellende gebeurtenissen vooraf gegaan. En had je er wat aan kunnen doen? Of stond je al die tijd te staren in een gevoel van 'het overkomt mij'? En dat het dan zo onaanraakbaar is, zo ongenaakbaar, schijnbaar onmogelijk om er zelf iets aan te doen terwijl je het ziet komen.

Want: het is te groot. Het is in een ondoorgrondelijk geheel opgenomen van onbewuste mensen die gewoon hun opdracht uitvoeren zonder verder rekening te houden met de gevolgen voor medemensen, annex met hetgeen jij uitvoert.

Sommige dingen verglijden in de tijd, zoals armoede die opkomt. Of financiën die steeds slechter gaan. Of wat er gebeurt wanneer je geen hulp kunt inhuren of het gewoon geen zin heeft om telkens mensen in te werken wanneer je eigenlijk maar zo kleinschalig werkt, dat die invaller eerst een paar weken nodig heeft om ingewerkt te raken. Dat soort dingen. Dat, waar je op zou willen steunen, iemand zou moeten zijn die echt overziet hoe jij werkt en dat dit een specifieke opleiding binnen je eigen bedrijf vereist, en een kennis van die mens die er even tussenuit wil.

Dat je ziek wordt en dan door moet om niet meteen je hele melkerij te moeten laten varen.

Hoe de weken dan elkaar opvolgen in een staat van onmacht om er bovenuit te komen.

Wat is armoede? Wat is de oorzaak en waarom staan anderen erbij, wensen je succes en komen ze wekenlang niet meer, vergeten dat je

hun hulp of gesprek zo nodig kunt hebben. Hoe komt het dat we zo anders in het leven staan?

Het lijkt of de wereld niet meer een geheel is, omdat we allemaal zo gericht zijn op ons individuele voortgaan. Ons leven dat vol is van tijdrovende karweitjes. Het geldt voor die boer maar ook voor de winkelier. Dat je niet meer gewoon naar de winkel gaat maar urenlang tuurt naar bestellingen op de goedkoopste website. Dat dan de winkels om je heen niet verder kunnen en we inderdaad zicht krijgen op een nabije toekomst met lege winkelpanden. Geen persoonlijk contact meer met degene die daarvoor staat en de zaken die je er kunt kopen. De tijd gaat door en de staat van de mens en zijn leefomstandigheden verglijdt. Iets breekt en zakt in. Heeft iemand iets kunnen veranderen of was het al jaren te laat?

Wat is te laat, en wat kon er dan gedaan worden toen het nog niet te laat was?

En de dag komt, dat je niet verder gaat. Ook dat gaat in fasen, want je probeert het nog vol te houden, je blijft het meest essentiële scheiden van het minder noodzakelijke en daarin verschuif je ook nog een paar keer. Want je wilt niet loslaten, ook al zie je nu onder ogen dat het schrijnend wordt. Het gaat nog net. Dan gaan we door. Een mens weet pas hoeveel stappen er gemaakt zijn als iemand ermee stopt. De winkelier is al een jaar bezig bewust te worden van de onmogelijkheid om verder te gaan. Het waren niet de warme dagen, of de regen, of de vakantietijd. Het kan gewoon niet meer uit.

De boer is al jaren bezig af te glijden naar een niveau waarop hij zegt: nu kan ik het niet meer voortzetten. Waar ligt dat punt? En wat doet dat met je, als je zover komt, dat het jezelf schade berokkent? Als je zo gepassioneerd bent met wat je doet, wat lever je ervoor in, hoelang blijf je in het uitputtende voortgaan tot je ziet: het is stuk, ik hou mezelf nu voor de gek? Niet iedereen houdt dat vol. Soms gaat het echt fout en maakt iemand een eind aan zijn bedrijf óf zijn relatie, of aan zijn leven of alledrie.

En waar sta je dan als omgeving? Is het eigenlijk waar, dat je niks kon doen, en is het mogelijk te weinig geweest? Of zitten we met zijn allen vast in iets, dat niet humaan is, waaruit de compassie gaandeweg verdwenen is en kunnen we alleen maar doorgaan tot we tegen die muur aan knallen, onze schouders ophalen en diep zuchten? Of is er een andere mogelijkheid, en dan niet een softe, liefdadige, maar **een weg die reëel opening biedt om het anders te gaan doen?**

Volgens mij kun je beginnen met veranderen. Veranderen hoe je erin staat. Dingen loslaten die echt niet kunnen, omdat je het hebt gezien en omdat je ziet dat je er deel vanuit maakt. Wees zelf die verandering. Dan kan het niet anders, dan dat je iets opoffert van je comfortabele plek in het geheel. Dan alleen gaat deze wereld een andere kleur krijgen. We blijven blind, zolang we ons comfort om ons heen hebben, het dak niet lekt, de auto het doet, de telefoon, de computer, de wc en er 's avonds een warme hap kan worden gegeten. **Pas als het je raakt kom je in actie.**

En nu is de vraag:

**Wie gaat het doen, als jij het niet doet,
wanneer gaat het gebeuren, als het nu niet is,
en waar gebeurt het, als het hier niet gebeurt?**

Een bioboerin vertelt, Leonne Muller

Deze tekst is een blog van www.boerenleven.net

Je kunt daar een reactie geven op dit artikel en meer informatie vinden.

De bovenstaande tekst komt niet voor in het hiernaast vermelde boek, deze schrijfster heeft met haar vertelling wel een bijdrage aan dat boek geleverd.

Boek

Niet-zichtbare noodzaak

Na twee natuurboeken en een intercollegiaal ondersteunboek voor zorgverleners 'Over grenzen: voor het wezenlijke, voor zorg', heeft ruraal ontwikkelingssocioloog Jean Phagoe uit Nijmegen een bundel met persoonlijke vertellingen van boeren en tuinders samengesteld, 'Niet-zichtbare noodzaak: agrariërs vertellen om elkaar tot steun te zijn en te inspireren'. Ik ben dankbaar dat ik aan dit schrijfproject heb mogen meewerken en ben verheugd dat dit initiatief nu beschikbaar is.

Jack Steeghs, boerenpastor, www.vroedman.nl

Kijk op: www.boekenbent.com

Niet-zichtbare noodzaak / Samensteller Jean Phagoe

Agrariërs vertellen om elkaar tot steun te zijn en te inspireren

Agrariërs die bekend zijn met suïcidegedachten, depressie, spanning, angst en eenzaamheid vertellen hoe zij zichzelf gadeslaan, bij de hand nemen en bewegen naar een manier van boer- en mens-zijn die weldadig is voor henzelf, de dieren, de grond en medemensen.

Een ondersteun- en werkboek, mede door de oefeningen die gedeeld worden.

“Dat deze bijzondere bundel met persoonlijke vertellingen mag bijdragen aan meer gezamenlijke draagkracht van binnenuit.” Jack Steeghs, oud-boer

Dit boek wordt op bestelling gemaakt. U kunt kiezen tussen de paperback en de hardcover. De paperback heeft een levertijd van 4-8 werkdagen. De hardcover een levertijd van 6-10 werkdagen.

2023 | ISBN 9789463285216 hardcover | ISBN 9789463285322 paperback |
Formaat 17 x 24 cm, 248 pagina volledig in kleur

De boeren die de vertellingen hebben gevormd en de samensteller die het geheel mogelijk hebben gemaakt, deden dit vanuit dienstbaarheid om anderen te inspireren, mede mogelijk gemaakt met een fonds van de Iona-stichting. Er wordt door hen geen financieel gewin uit dit boek gehaald. Een aantal boeken wordt aan (andere) boeren gegeven als werkboek.